

Dizaina padomes sēde
2020.gada 17.jūnijā plkst: 15:00 – 17: 15 Kultūras ministrijas Lielajā zālē un Team tiešsaistē

Protokols Nr. 4/ 2020

Darba kārtība:

1. **Dizaina stratēģijas izstrādes process un turpmākie soļi** (D.Purviņa- īss ziņojums un viedokļu apmaiņa).
2. **Latvijas Dizaina gada balvas 2021 kategorijas** /B.Freibergas prezentācija viedokļu apmaiņa/turpmākie soļi.
3. **Citi jautājumi.**

Piedalījās klātienē: Līga Efeja-Lībiete, Evelīna Ozola, Barbara Freiberga, Toms Mūrnieks, Jānis Brants, Ina Ločmele, Dzintra Purviņa.

Tiešsaistē: Lilīta Sparāne, Barbara Ābele, Dita Danosa, Ingūna Elere, Laura Dimitrijeva, Līga Lētiņa, Iveta Rubika.

Sēdi vadīja: Dzintra Purviņa

1. Dizaina stratēģijas izstrādes process un turpmākie soļi

Dz. Purviņas prezentācija par dizaina stratēģijas procesu, soļiem un plānoto laika grafiku.

D.Danosa rosina, ka Dizaina stratēģijai ir vajadzīgi divi dokumenti. Viens – stratēģijas darba grupās radītais materiāls, kas ir vērtīgs un jā sagatavo kā publisks dokuments. Otrs stratēģijas dokuments – īsa un kodolīga versija ar skaidru mērķi. Aicina palikt pie iepriekšējās stratēģijas mērķa.

E.Ozola piebilst, ka jāņem vērā, ka visa dizaina joma nav attīstīta vienādi, stratēģijai ir jābūt visus iekļaujošai un vienlaikus specifiskai.

Atgādina Martina Foesleitnera ieteikumu – stratēģija kā ceļu karte, kur ir vienlīdzīgas pastāvēšanas tiesības “gan ātrgaitas šosejām, veloceliņiem, gājēju ielām u.c.”

L. Dimitrijeva – ziņo par valsts pārvaldes darba grupu, šobrīd gatavo anketu lietotāju aptaujai, lai veiktu validāciju.

D.Purviņa īsi par stratēģijas darba izglītības grupu. Dizaina NEP izveidošana būtu viens no svarīgākajiem uzdevumiem dizaina izglītības jomā (I.Kupča ir apņēmusies noorganizēt tikšanos tuvākajā laikā ar IZM pārstāvjiem par Dizaina NEP izveidi).

B.Freiberga un E.Ozola piebilst par stratēģijas izstrādes laika skalu, ka termiņš septembris/oktobris varētu būt par ātru, lai stratēģijas dokuments būtu jau gatavs rediģējamā formātā.

B.Freiberga rosina iepazīties ar stratēģijas izstrādē iesaistīto organizāciju mērķiem.

Ierosinājums - katrai organizācija var iesūtīt vai vienoties par vietni, kur katrs publisko savas organizācijas mērķus.

L. Sparāne aicina digitālā dizaina darba grupai pievienoties Līgu Lētiņu, kā arī atbalsta stratēģijas sagatavošanas laika plānu.

Kopsavilkums – katra grupa darbojas individuāli, savā tempā, aktīva atgriešanās pie stratēģijas darba grupām notiks augusta otrajā pusē.
Radošo industriju nodaļa sazinās ar grupu līderiem atbilstoši vajadzībai.

2. **Latvijas Dizaina gada balvas 2021 kategorijas.** *B.Freiberga prezentē Latvijas Dizaina gada balvas 2021 iecerētās kategorijas.*

Priekšlikumi kategorijām: *Vides un interjera dizaina,
Komunikācijas un pakalpojumu dizains
Produktu dizains
Grafikas dizains
Digitālais dizains*

Nominācijas: *Dizains sabiedrībai (dizains ar sociālu ietekmi)
Jaunais dizainā
Izcila meistarība (dizains un amatniecība).*

E.Ozola iesaka vienkāršot kategorijas un mazināt apakškategoriju skaitu. Vairāk kategoriju būs grūti komunicēt presē, kā arī dažas no nosauktajām apakškategorijām pārklājas ar kategoriju nosaukumiem citu nozaru balvās. Jautājumi: vai modes dizains tiks iekļauts? Ar ko atšķiras “ekspozīcija” no “izstādes”? Un kas ir domāts ar *pārtikas dizainu*? Rosina, varbūt ir vērts izdalīt atsevišķi unikālo dizainu, rūpniecības dizainu un prototipu konceptu dizainu. E.Ozola arī uzsver, jo vairāk kategoriju, jo vairāk atbildīs pretendentu katrai no tām. Rezultātā – balvas prestižs būs mazāks. Neatkarīgi no tā, kas šo balvu organizē, tai jābūt svarīgākajam un nozīmīgākajam notikumam dizaina nozarē.

B.Freiberga skaidro, ka prezentācijā norādītās kategorijas nav domāta, kā patstāvīgas kategorijas, bet gan kā paskaidrojums kategorijai, informācijai, kādi darbi jāiesniedz un atbilst šai kategorijai.

B.Ābele jautā, vai būtu jāveido atsevišķi studentu kategorija? Iesaka atdalīt komunikācijas dizainu no pakalpojumu dizaina.

J.Elere piebilst, ka svarīgi, lai Dizaina gada balva kategorijās un nominācijās nedublējas ar citām Latvijas balvām - Latvijas Arhitektūras gada balvu, u.c.

Dz.Purviņa rosina turpināt sarunu par nominācijām. Aicinot apspriest, vai ir nepieciešams izcelt atsevišķu nomināciju - dizaina savienojums ar amatniecību?

Jautājums par studentu dalību – vai studentu darbi būtu vērtējami atsevišķā kategorijā vai izceļami atsevišķā nominācijā *Jaunais* (studentu darbi, inovācijas)?

B.Freiberga piebilst – jo ir plašākas kategorijas, jo ir vajadzība pēc lielākas žūrijas. Attiecīgi pieaug cilvēku un naudas resurss.

J.Brants rosina dizaina skolas un augstskolas nedalīt atsevišķi. Veselīgāk un prestižāk, ja skolas sacenšas vienotā konkurencē ar pārējiem pretendentiem.

T.Mūrnieks jautā par pamatojumu amatniecības iekļaušanai Latvijas Dizaina gada balvas nominācijā.

B.Freiberga skaidro, ka nominācija stimulēs amatniekus un tos, kuri sevi vēl neuzskata par dizaineriem. Savā veidā Latvijas dizaina unikalitātes izcelšana.

Dz.Purviņa piebilst, ka amatniecības izcelšana Latvijas kontekstā ir atbalstāma. Atgādina par pirms vairākiem gadiem LMA notikušos diskusiju par radošajām industrijām un amatniecību, vai kāda ir amatniecības loma radošo industriju kontekstā (amatniecība kā radošās industrijas atbalstošā nozare). Uzsver, ka dizains ir darbs komandās, dizainers strādā un veido komandu, pieaicinot tajā arī amatnieku. Cik spēcīga ir komanda, tik spēcīgs ir arī gala produkts un/vai pakalpojums.

B.Freiberga piebilst par svarīgu noteikumu, proti, amatnieks nominācijā startē kopā ar dizaineru.

L.Lētiņa piebilst par kategoriju “pasākumi”, sakot, ka tie varētu būt skatāmi pie *Dizaina pakalpojumiem*.

I.Elere pievienojas L.Lētiņai sakot, pakalpojumu un pieredzes dizains ir jāformulē kā kopums.

L.Lētiņa rosina domāt par digitālajiem pakalpojumiem. Veidus, kā pareizāk vērtēt digitālo dizainu, piemēram, aplikāciju? Vai aplikācija ir digitālā platforma? Vai – digitālais pakalpojums vai produkts? Der visās šajās kategorijās. Piebilst, ka noteikti būtu pret, ja *UI (The user interface)* tiktu likts kopā ar *UX*.

Digitālais dizains pats par sevi ir ļoti grūti nedefinējams, aptver gan aplikācijas, *web* risinājumus, digitālās platformas, e-pakalpojumus, gan digitālās spēles un *immersive experiences*, utt. Uzsver, ka šeit būtu svarīgi novienoties, vai tiek vērtēts gala rezultāts vai process, kamēr nonāk pie šī produkta? Akcentējot, ka *Accesability* jeb *pieejamība* ir daļa no digitālā dizaina, kas jāņem vērā kā kritērijs, bet ne atsevišķi jāizdala.

B.Ābele jautā L.Lētiņai, vai būtu labāk aizdalīt atsevišķu kategoriju *Digitālais dizains* vai tomēr nē?

L.Lētiņa skaidro, ka vajadzētu atsevišķu kategoriju *Digitālais dizains*. Savukārt tad būtu jāizvērs diskutija, kas šajā kategorijā iekļaujams un kādi ir vērtēšanas kritēriji.

Dz.Purviņa apkopo teikto un jautā, vai katrā no kategorijām kritēriji varētu būt atšķirīgi? Vai tomēr visām kategorijām ir vienādi kritēriji?

I.Elere rosina, ka nevajadzētu aizmirst, kas jau ir iepriekš padarīts. Labam dizainam kritēriji ir vienādi. Vai tas ir pakalpojums vai digitālais. Tam ir jābūt ilgtspējīgam, inovatīvam, utt. Katrai kategorijai nevajag savus kritērijus. Dizainiem ir dažādas metodes, instrumenti, procesi, bet rezultātam jāatbilst mērķim – izcils risinājums. Rosina veidot atsevišķu kategoriju – *Sociālais dizains*.

B.Ābele rosina padomāt par diviem variantiem, kur 1) variants - novienoties par 5 galvenajiem kritērijiem un uz šiem kritērijiem balstīt minētās nominācijas. Kritēriji var kalpot par atslēgas vārdu nominācijām.

2) variants – nominācijas kā virziena vai aktualitātes rādītājs attiecīgajā brīdī. Piemēram, *Sociālais pienesums, Ilgtspējas paraugs, Mantojuma apliecinājums, Jaunveides (inovācijas) redzējums*.

Dz.Purviņa ierosina Latvijas Dizaina gada balvas nominācijas apspriest atkārtoti pēc precizētas prezentācijas saņemšanas no Barbaras Freibergas.

Tomēr ne Dizaina padomes sēdē, bet neformālā tikšanās reizē.

Kopsavilkumā – Lūgums Barbarai Freibergai, apkopot padomē saņemtos priekšlikumus un izsūtīt vēlreiz visiem padomes ekspertiem precizētu prezentāciju.

Padomāt par atsevišķas sanāksmes noorganizēšanu, kurā turpināt diskusiju par LDGB kategorijām.

Vadīja ----- D. Purviņa

Protokolēja _____ I. Ločmele, D. Purviņa